

EHBN

THEMA 1: WERK EN INKOMEN

- 1.1. Werk zoeken
- 1.2. Diploma's
- 1.3. Scholing
- 1.4. Werknemer zijn
- 1.5. Discriminatie op het werk
- 1.6. Eigen baas
- 1.7. Belasting betalen
- 1.8. Uitkeringen

Thema: Werk en Inkomen
Film: Werk zoeken

Iedereen wil goed werk vinden.
Soms moet je werk gaan zoeken.
Werkgevers willen goede mensen: mensen met een diploma en met ervaring.
Kijk goed naar wat een werkgever zoekt. In de advertentie staat dat geschreven.

Ga naar het CWI.
Zoek het adres van het CWI bij u in de buurt.
En schrijf u in als werkzoekende.
Het CWI heeft een vacaturebank.
U vindt daar veel banen.
U kunt daar op solliciteren.

Met een medewerker van het CWI praat u over een opleiding,
of een cursus, die u moet volgen.
Het CWI helpt u met zoeken naar een goede baan.

Ook kunt naar een uitzendbureau gaan.
Er zijn veel uitzendbureaus.
U kunt zich daar inschrijven als werkzoekende.
Dit is tijdelijk werk.

Speciaal voor anderstaligen is er Coloured Holland.
Dit bureau is in Den Haag. Zij helpen u met werk zoeken.
Ook is er uitzendbureau Emplooi.
Zij zoeken werk voor vluchtelingen.
Het kantoor is in Amsterdam. U belt op.
En een adviseur komt met u praten.

U schrijft zich in om werk te vinden.
Neem altijd een geldig identiteitsbewijs mee.
En uw verblijfsvergunning.
Maar ook uw BSN: uw burgerservicenummer.
Dat is uw nummer bij de belasting.

Werk zoeken kan overal.
U kunt naar een bedrijf gaan, en vragen of zij werk hebben.
Hebben zij geen werk? Vraag of zij iets weten.
Soms kunnen zij u verder helpen.
Praat ook met vrienden en kennissen.
Of met mensen op de sportclub.
Vertel iedereen dat u werk zoekt.
Ook op Internet kunt u werk zoeken.
Natuurlijk kunt u ook bellen naar een bedrijf en vragen of ze werk hebben.
Of kijk in de krant.
En schrijf een sollicitatiebrief.

Thema: Werk en Inkomen
Film: Diploma's

U wilt werken. In de krant ziet u een goede baan.
U heeft dit al werk gedaan in uw eigen land.
Daar heeft u ook een opleiding gehad, en een diploma gehaald.
Dat diploma wilt u gebruiken.
Wat moet u doen?
Verzamel de diploma's en bewijzen van school uit uw eigen land.

Ga naar het CWI.
Neem uw diploma's mee, en de cijferlijsten.
Praat met een medewerker van het CWI. Het CWI helpt u.
U moet een formulier invullen.
Om uw diploma te laten waarderen.
Het formulier vult u thuis in.
U stuurt het formulier terug naar het CWI.
Met een kopie van uw diploma.
En een kopie van de cijferlijst.
Alles gaat naar het IDW.
Dit is het Informatiecentrum Diploma-waardering.
Het CWI betaalt de kosten.

Heeft u al werk?
Dan betaalt uw baas de kosten.
Schrijft u zich in bij een school?
Vraag dan of de school u helpt.

Diploma's zijn belangrijk. Voor een goede baan.
Soms ook voor een nieuwe opleiding.
Of om je eigen bedrijf te beginnen.
Met een diploma kom je verder.

Thema: Werk en Inkomen
Film: Scholing

De meeste mensen werken: mannen en vrouwen.
Het werk kunnen we zelf kiezen, maar een diploma helpt daarbij.
Een werkgever vraagt goed geschoolde mensen.

Soms moet je je bijscholen.
Het is belangrijk dat u weet welke opleiding u voor een baan nodig heeft.
En u moet weten welke kwaliteiten u zelf heeft.
Misschien moet u met klanten praten, of met de computer werken.
Soms moet je een heel ander beroep leren. Dat noemen we omscholing.
U moet ook cursussen volgen om uw werk goed te kunnen blijven doen.
Een leven lang leren geeft meer kans op een goede baan.
Met leren kom je verder.

Heeft u een opleiding nodig om nieuw werk te vinden?
Of wilt u leren solliciteren?
Ga dan met uw vragen naar het CWI.
Maak een afspraak met een medewerker van de afdeling Scholing.
Samen zoekt u de goede cursus, en praat u over de kosten van een opleiding.

Werkt u bij een uitzendbureau? Dan is dit tijdelijk werk.
Bij het uitzendbureau kunt u ook cursussen volgen.
Vaak zijn het korte cursussen. De cursus doet u dan in uw vrije tijd.
Het uitzendbureau betaalt een deel van de cursus. En u betaalt zelf een deel.

Blijven leren voor uw werk is belangrijk.
Met een opleiding krijgt u beter werk, of leert u meer over uw beroep.
En vaak kunt u ook meer verdienen.
Ook kunt u een andere functie in het bedrijf krijgen.
De Nederlandse taal is voor het werk heel belangrijk.
Zoek een school waar u de taal kunt leren.
Op Internet kunt u een cursus zoeken.
Ook kunnen het CWI of de gemeente u helpen.
Leer Nederlands voor een goede baan.

Om meer te leren zoekt u de juiste opleiding.
Ga naar een school bij u in de buurt.
Vraag informatie of schrijf u in.

Thema: Werk en Inkomen
Film: Werknemer zijn

Als u ergens gaat werken, maakt u met uw werkgever afspraken:
over de werktijden, over uw salaris, en over het werk dat u moet doen.
Is het vast of is het tijdelijk werk? Alle afspraken staan op papier.
In een arbeidsovereenkomst.
Een werknemer moet kunnen samenwerken met collega's.
Ook zelfstandig werken is belangrijk.
Een werkgever zoekt altijd iemand die verder wil komen, die alles wil leren over het werk.

De werkgever heeft plichten. U moet een veilige werkplek hebben.
Dit staat in de ARBO-wet. En u heeft recht op het minimumloon.
Bij ziekte krijgt u uw salaris.
Ook krijgt u vakantiedagen, of extra vrij om te verhuizen.
En u krijgt vrij als u een kind krijgt. Maar... u heeft ook plichten.
U moet elke dag op tijd komen, en uw werk goed doen.
Als u ziek bent, moet u dit direct melden bij uw baas.
En wilt u weg bij het bedrijf? Dan zegt u dat lang van te voren.
Vraag uw baas naar de regels van het bedrijf.
In een arbeidsovereenkomst staat een proeftijd.
In de proeftijd kan de werkgever uw contract stoppen.
Ook u kunt direct stoppen met het werk in deze tijd.
De proeftijd mag maximaal 2 maanden zijn.
Als werknemer moet je samenwerken met je baas en met collega's.
Een goede samenwerking is belangrijk voor het werk,
maar ook voor uw eigen werkplezier.

Werkt u bij een uitzendbureau?
Dan betaalt het uitzendbureau premies en belasting voor u.
U heeft regels en rechten van het uitzendbureau.
Sommige mensen werken zwart. Dan betaalt de werkgever geen premies en belasting.
U krijgt dan geen geld bij ziekte. Zwart werken is verboden.

Heeft u een arbeidscontract, maar heeft uw baas geen werk meer voor u?
Dan krijgt u uw ontslag.
U moet dan direct een brief schrijven, dat u het niet eens bent met het ontslag.

Bij ontslag gaat u naar het CWI.
Bij het CWI praat u over uw ontslag, en over uw arbeidcontract.
Ook kunt u naar de vakbond gaan.
De vakbond is een organisatie voor werknemers.
Voor juridische hulp moet u lid worden van de vakbond.
Dan betaalt u contributie.
Elk jaar praat de vakbond met de werkgevers,
bijvoorbeeld over de salarissen in het bedrijf.
Er worden afspraken gemaakt. Alle afspraken staan in de CAO.
Dat is een collectieve arbeidsovereenkomst.
De grootste vakbonden zijn de FNV en het CNV.
Wilt u informatie hebben over de vakbond?
Zoek dan het adres op internet.
Op uw werk kunt u altijd meepraten over het bedrijf.
Bijvoorbeeld in de ondernemingsraad. Of in de personeelsvereniging.
Zo kunt u het werk nog leuker maken.

Thema: Werk en Inkomen
Film: Discriminatie op het werk

Discriminatie is verboden in Nederland.
Dit staat in de wet Gelijke Behandeling.
Alle mensen zijn gelijk.
Ook op het werk mag niemand discrimineren.
Iedereen wil met plezier werken.

Wat kunt u doen als een collega discrimineert?
Hij zegt bijvoorbeeld vaak vervelende dingen:
dat buitenlanders weg moeten,
of dat buitenlanders lui zijn,
of dat vrouwen dom zijn.
Praat hier dan over met uw baas.
Of zoek samen met collega's een oplossing.
Soms helpt het om een grap te maken.
Maar blijft uw collega toch discrimineren?
En heeft u geprobeerd om hem te stoppen?
Zeg hem dan dat u een klacht kunt indienen.
Bij het Anti Discriminatie Bureau.

Het ADB, het Anti Discriminatiebureau helpt u met uw problemen.
Zoek op het Internet het adres bij u in de buurt.
En maak een afspraak met een medewerker.
De hulp is gratis.

Soms moet u daarna naar de Commissie Gelijke Behandeling.
Deze commissie kijkt of u gelijk heeft, volgens de Nederlandse wet,
want discrimineren is verboden.
En discrimineren op het werk moet stoppen.

Thema: Werk en Inkomen
Film: Eigen baas

Veel mensen beginnen een eigen zaak.
Ze zijn dan 'eigen baas'.
Natuurlijk is het leuk om in uw eigen bedrijf te werken.
Maar u moet veel regelen.

Soms heeft u een diploma nodig om een bedrijf te starten, en moet u eerst naar school.
Soms heeft u een vergunning nodig, bijvoorbeeld om een winkel te beginnen.
U moet belasting betalen, en een verzekering nemen voor ziekte, of voor uw pensioen.
Soms moet u geld lenen om te kunnen beginnen.
En u moet alle regels kennen.

Voor een eigen bedrijf moet u een goed plan maken: het ondernemingsplan.
In dit plan staat wat u verkoopt, en aan wie u dit verkoopt.
U wilt succes. In het ondernemingsplan schrijft u hoe dit succes wilt krijgen.
U heeft ook geld nodig.
Ga naar een bank.
Praat met een medewerker over uw ondernemingsplan.
Met een goed plan leent de bank u geld.
Heeft u een uitkering? Praat dan met de gemeente.
Soms leent de gemeente u geld.
Een goed ondernemingsplan is belangrijk.

Ga ook naar de Kamer van Koophandel.
De Kamer van Koophandel weet alles over alle bedrijven in Nederland.
Schrijf uw bedrijf in bij de Kamer van Koophandel.
Dit is verplicht!

De Kamer van koophandel heeft ongeveer 21 kantoren in Nederland.
Zoek op Internet het adres bij u in de buurt.
Ook in de Gouden Gids vindt u het adres.
Bij de Kamer van Koophandel kunt alles vragen over het starten van een eigen bedrijf,
maar ook over belastingen en verzekeringen.
Of over vergunningen en diploma's. En over subsidie.
Alle vragen zijn belangrijk.
Praat met iemand van de Kamer van Koophandel.
De Kamer van Koophandel helpt u.

Er zijn veel dingen te regelen.
Maar het belangrijkste is uw ondernemingsplan.
Met een goed plan, werkt u aan een goed bedrijf!

Thema: Werk en Inkomen
Film: Belasting betalen

Als u geld verdient, moet u belasting betalen.
Ook moet u premies en verzekeringen betalen.
Bijvoorbeeld voor als u ziek bent en niet kunt werken, of voor arbeidsongeschiktheid.
En bij ontslag krijgt u een werkloosheidsuitkering.
Elke maand betaalt u belasting van uw brutoloon.
Dit hoeft u niet zelf te doen.
Uw baas of de uitkeringsinstantie houdt geld in van uw loon.
De overheid gebruikt het belastinggeld voor sociale voorzieningen,
en bijvoorbeeld voor het bouwen van wegen en bruggen.

Elke maand krijgt u een loonstrook.
Hierop kunt u zien hoeveel belasting u betaalt.
Eén keer per jaar krijgt u een jaaropgave.
Daarop ziet u hoeveel geld u hebt verdiend in een jaar en hoeveel belasting u hebt betaald.
De jaaropgave moet u gebruiken bij uw belastingaangifte.
En u moet hem daarna goed bewaren.
Een aangiftebiljet van de belastingdienst moet u invullen en terugsturen naar de belastingdienst.
U kunt de aangifte ook op de computer doen.
Bent u klaar met de aangifte op de computer?
Dan ziet u hoeveel geld u moet bijbetalen, of terugkrijgt.
Soms moet u extra belasting betalen, bijvoorbeeld als u extra gewerkt heeft.
Ook kunt u belastinggeld terugkrijgen, bijvoorbeeld als u studerende kinderen heeft.

Wilt u meer informatie?
Ga dan naar het belastingkantoor bij u in de buurt.
Ook in de bibliotheek liggen folders, en in het postkantoor.
Die mag u meenemen en lezen.
U kunt gratis bellen met de Belastingtelefoon.
Of u kijkt op internet, op de website van de belastingdienst.

Werkt u bij een baas en werkt u niet extra?
Dan krijgt u geen aangiftebiljet.
Maar geld dat u extra verdient, moet u opgeven bij de belastingen.
Neem dan zelf contact op met de Belastingdienst om aangifte te doen.
Doet u dit niet? Dan kunt u een boete krijgen.
Soms heeft u te veel belasting betaald. Vraag dan een T-biljet aan.
Let goed op uw pensioen. Is de premie wel genoeg voor later als u oud bent?
U kunt u verzekeren voor een aanvullend pensioen.

Thema: Werk en Inkomen
Film: Uitkeringen

Als u werkt, verdient u geld.
Hebt u geen werk? En kunt u geen nieuw werk vinden?
Of bent u arbeidsongeschikt?
Dan kunt u een geld krijgen van de overheid: een uitkering.

Werkt u en wordt u ziek? Of krijgt u een ongeluk?
Dan moet u dit melden bij uw baas.
Bent u lange tijd ziek?
Dan kijkt u samen met uw baas of u voor een deel kunt werken.
Uw baas moet u passend werk aanbieden.
Na anderhalf jaar krijgt u een medische keuring.
Dit doet de bedrijfsarts van het UWV: het Uitvoeringsinstituut Werknemers Verzekeringen.
Soms is iemand voor 100% arbeidsongeschikt.
Dan krijgt hij een uitkering volgens de WIA.
De WIA is de Wet Werk en Inkomen Arbeidsvermogen.

Wat moet u doen als u uw werk verliest?
U moet zich direct melden bij het CWI en inschrijven voor nieuw werk.
Vraag een uitkering aan bij het CWI: een werkloosheidsuitkering.
Het CWI stuurt de aanvraag naar het UWV.
Het UWV verzorgt uw werkloosheidsuitkering.
Voor elk gewerkt jaar krijgt u 1 maand een werkloosheidsuitkering.
Bijvoorbeeld: u heeft 3 jaar gewerkt. Dan krijgt u 3 maanden een uitkering.
Maar, u moet wel blijven solliciteren! Minimaal 4 keer per maand.
Dat is verplicht.

Na een tijd stopt uw werkloosheidsuitkering.
U krijgt daarna een bijstandsuitkering.
Hoeveel je krijgt hangt af van je situatie, bijvoorbeeld:
Woon je alleen? Woon je samen? Heb je kinderen?
Met een bijstandsuitkering kunt u de huur, gas en elektriciteit betalen.